

цѣла статия „Собствено за има бѣлгаринъ“. Вж. по сѫщия въпросъ и „Упѣтвъ за бѣлг. языъ“ В. 1869.¹⁾ Македонія, V, 22, 1871. „Языкоъ. Разискванія“. И до днесъ у Герова само бѣлгаринъ, Рѣчникъ I, 49. (ид. бѣлгарантъ, бѣлгарина, бѣлгарско, бѣлгарскій, бѣлгарчи, бѣлгарцина, бѣлгарѣнъ си, бѣлгарѣнане). **6. Бѣлгаринъ.** Отъ края на 40-тѣ години. Съ ю. ъ. и въ коренната сричка. У Априлова а: „Мисли за сегашното бѣлгарско учение“, О. 1847. Раковски: бѣлг. — Ключъ, 80. и др. (Бѣлгаринъ, Бѣлгарско, Бѣлгаринъ). *О Аспиню*, р. 27. Бѣлгаринъ, Отъ Бѣлгару, Бѣлгарско. Така още Цѣлообразие (Шаф.). 1849. Бѣлгаринъ, Бѣлгарска Исторія и пр. Днесъ всеобща. (Вж. го-горѣ). 6). **Диалектични форми:** 1. *Бѣлгаринъ. Конгривица* Сбм. XIV. 73. (Кога са е сватил турчинъ със бѣлгаринъ; р. 67, 88, 92. Марко бѣлгарина, постояненъ спитеть на Марка); Id. VIII 97 (Марко бѣлгарина); Дим. Ки. Бѣлг. 10. Пирдопъ, Златица, Мирково, Буново. (По лично съобщение на Д-ръ М. Ивановъ). Така рѣдко и между помащътъ въ нѣкои Ловченски села (Вж. при бѣлгаринъ). Айватово. Сбм. IV. 193 (бѣлгарцини; Матовъ. Ударение не означено). Безсон CXLI. р. 118. (нова) Мил. 95. (бѣлгарче) Матовъ, Раелъ, бѣлгари и бѣлгаре. (СИсп. XXXIV, р. 471). Вж. и XXXVI, 702, 711). 2. *Бѣлгаринъ.* Въ Източна Бѣлгария. Габровско Сбм. VII. 105, XIII. 48, 131, 136. (бѣлгарка); XI, 70 (бѣлгарски цитани). Id. Търновско, Етрополско. Каравъ. 158. Чирпанско Сбм. VII. 92. Котелъ Сбм. I 70. Ниц бѣлгаринъ погубихи; Маринъ бела бѣлгарко; чи дума Величку бѣлгарски; Елена, Сбм. XIV. 71. Шуменско, Сбм. XII. 103. СИсп. I, ки. 7. и 8, 111 Id. Варненско, Силистренско, Русчушко, Лачочлу, 107. (Вѣла бѣлгарка). Свищовско Ил. 139. (хаджи Муса). (Турнитѣните *нубѣлгарчики*), 254. (Стежерево). Севлиевско Сбм. IX. 67 (бѣлгарка). Пловдивско Сбм. XII. 75. (бѣлгаре). Старо-Загорско, Чолак. № 108 и пр. Банатъ. Бѣлгаринъ-ка (Винга). Въ Бишнои — *raſicēne*. Ср. Милетичъ въ тоя

отъ XV вѣкъ? Зачто съѣдникъ-тъ ни като си наречи самъ си събринъ, мы да го пишемъ събринъ. Уѣздиши, че въ новише-то градове и села народътъ си наречи бѣлгаре, а ивъ бѣлгаре, и зачтото многогласното прави закона, и по лесно е, да изрече часовѣкъ бѣлгаринъ, испытавши, отъ колкото: бѣлгаринъ, испытавши, то щемъ задържимъ това правописание докѣ покажемъ нѣкакъ какъ прилично подобрѣ тъ има да си пише. Друго пиши би ако си положише правило, че та рѣчь трбва тай да си пише, а пакъ никакъ да си изговаря²⁾.

„Струна и си, че никой нѣма права, да разкриява во свою воля имѧ-то на единъ народъ безъ общи азовори, и да кара милионъ часовѣци да си поддъвнатъ язика споредъ скъпнати-ти свои ортографически правила, или пакъ-послѣ зачтото това нѣщо било тай въ тѣхно село“. (р. 201—209).

³⁾ „Той (т. е. ред. на Лѣтоструй) пише, че тракиетъ назива: *Бѣлгаринъ*. Съ нашето пътуване по бѣлгарския мѣстъ, нѣкаквихме само въ една Конгривица да назовемъ Бѣлгаринъ, а другудѣ навсядѣ *Бѣлгаринъ*. Тай ий всиница за либъ на Конгривици не можемъ си поддъвна язикъ-тъ и да изговаряме тѣхното селско нарѣчие: 1) Защото всички народъ назава: *Бѣлгаринъ*. 2) Защото у всичките народни пѣсни стоятъ: *Бѣлгаринъ*; *У македонскѣтъ стои по турски Бѣлгаринъ*:

Декъ са е чуло, чуло видело,
На бела лоза царно грозде,
На цврна лоза бело грозде,
Та и Бѣлгарка Арапинъ да люби.

(Гл. Нар. и. м. Бугара, Отъ С. И. Верковичъ. Бѣлг. 1860. 261). 3) Защото въ христовули стоятъ Бѣлг и титулъ оторѣ. 4) Защото е по-лесно да изрече часовѣкъ: *Бѣлгаринъ*. 5) Защото търдките историци пишатъ *Бѣлгаръсъ*, а ивъ *Бѣлгаръсъ*. 6) Защото у латинските списатели стоятъ *Bulgarus*, а ивъ *Bulgaria*. 7) Защото казане *Бѣлгаринъ* е стапало отъ бѣль горенъ, което ще рече *gentilhomme*, *кавалеръ* или *дворянинъ*.“

На стари години Богоровъ се отказалъ обаче и отъ ф. бѣлгаринъ. Вж. Мисли за церковно-гражд. правописаніе, с. 1892. р. 2. „Имя болгари и негово правописаніе“. — Отъ сега настъльки, той се можи да докаже, че единствата правилна форма е *бѣлгаринъ*, а *бѣлгаринъ* билъ измисленъ Рилскитѣ калугери, които не знали, какъ да четатъ „монограмъмъ Бѣлг.“ Нѣмци и французи погрѣшно пишатъ *Bulgari*, *Bulgarien*, когато името е *Bolgarie*. Никой не пише *Bosnie*, а *Bosnie*.